

november 2014

DIAGNOZA STANJA V SLOVENIJI

Gospodarstvo je v letu 2014 raslo predvsem zaradi dveh dejavnikov: konjunktura na naših izvoznih trgih in lokalnega investicijskega razmaha zaradi županskih volitev. Toda izvozni trgi, predvsem nemški, se že zelo ohlajajo. Globalne napovedi so poleg Latinske Amerike ta hip najslabša prav za EU in Rusijo. Po drugi strani županskih volitev prihodnje leto ne bo. Oba ključna razloga za višjo rast BDP od predvidene v letu 2014 sta v dobršni meri izpuhtela. Slovenija medtem kljub rasti še naprej drsi po mednarodnih lestvicah konkurenčnosti navzdol, kar pomeni, da še naprej izgublja relativne prednosti pred konkurenčnimi državami.

Ob tem ne smemo spregledati srednjeročnega zornega kota. Slovenija je še vedno na prelomnici – v paradoksalni situaciji, ko smo letos izšli iz recesije, še vedno pa smo globoko v krizi. BDP na prebivalca je namreč kljub letošnji rasti realno za 7,5 odstotka pod tistim izpred krize. Letos smo v gospodarstvu pridobili nazaj zelo malo od več kot 90.000 delovnih mest, ki smo jih izgubili po letu 2008. Res se razdolžujemo, toda številna podjetja so še prezadolžena, stečaji še kosijo med njimi. Ni dovolj denarja za raziskave in razvoj. Še vedno čakamo na nujno razvojno prestrukturiranje javne porabe. Še vedno čakamo na nujne reforme.

Gospodarska zbornica Slovenije opozarja, da je izhod iz krize možen ob naslednjih predpostavkah:

1. V Sloveniji nujno potrebujemo nova delovna mesta v gospodarstvu.
2. Ta bodo mogoča samo z novim razvojnim zagonom.
3. Nov razvojni zagon ni mogoč brez znižanja obremenitev gospodarstva.
4. Obremenitev gospodarstva ni mogoče znižati brez strukturnih reform.

Dejstvo je, da slovensko poslovno okolje ni prijazno za investitorje. Tuji kapital noče v Slovenijo. Zato ni dovolj delovnih mest. Tudi zato imamo krizo v javnih financah. In zato bo sanacija bank in javnih financ zaman, če ne bomo končno podprli zaposlovanje v gospodarstvu.

GZS je poleti pripravila tri ključne dokumente kot prispevek za novo ekonomsko politiko: Kako do delovnih mest, prenovo Agende malega gospodarstva in Gospodarsko agendo GZS za novo Vlado RS (več na: www.gzs.si/slo/skupne_naloge/za_uspesno_slovenijo). Že ti predlogi ukrepov so bili v veliki meri rezultat interaktivnega sodelovanja GZS in širšega gospodarstva s strokovnjaki, z vladnimi strokovnimi službami, pa tudi rezultat pregleda in prenosa tujih zgledov.

Na Vrhu slovenskega gospodarstva 14. oktobra 2014 smo v interaktivni razpravi med gospodarstveniki, strokovnjaki in različnimi predstavniki vlade skupaj sooblikovali predloge prioritarnih ukrepov po načelu "manj je več." Prispevke sodelujočih na Vrhu slovenskega gospodarstva, pa tudi tiste, ki smo jih v naslednjih dneh še prejeli, smo pregledali in zapisali v Gospodarski memorandum GZS o prioritetah.

Ta dokument je krovni dokument GZS. Naša želja in zahteva do Vlade RS je, da ga vzame kot pomemben dokument deležnikov iz gospodarstva in se nanj v najkrajšem možnem času odzove. GZS je pri pripravi konkretnih rešitev pripravljena tvorno sodelovati z vsemi deležniki, v smeri skupnega cilja: ekonomsko suverene Slovenije.

PRAVNA DRŽAVA

1. DA finančni disciplini, NE sivi ekonomiji

Nizko, 122. mesto pri ugotavljanju kršitev gospodarskih pogodb. Za to je potrebno v Sloveniji kar 1.270 dni, v Singapurju zgolj 150.

Vir: *Doing Business, 2015*

Izhodišče: Povečanje finančne discipline in zmanjšanje sive ekonomije ne smeta zasledovati cilja polnjenja proračuna, ampak morata biti namenjena zmanjšanju obremenitve poštenega gospodarstva, torej prelivanju denarja od neplačnikov dajatev k plačnikom dajatev.

- Hitrejši postopki: izvršilni postopki, stečajni, poboti** ... prek predvidljive in vitke zakonodaje (umik davčne tajnosti). Javna uprava naj živi skladno z zakoni, ki jih predpisuje gospodarstvu (spoštuje plačilne roke, enaka pravila o pobotih ...).
- Veriženje podjetij.** Odločen pregon lastnikov verižnih podjetij, ki jih ustanavljajo isti lastniki, ki hkrati za seboj puščajo dolgove. Vključno s tesnejšo povezavo med FURS, NPU, policijo Pri boju proti veriženju podjetij vključiti tudi nadzor nad društvi, zadrugami, zavodi. Ne sme biti možen prehod iz ene pravne oblike v drugo z enostavnim stečajem ene oblike in ustanovitvijo druge.
- Pošteno plačevanje nižjih davkov.** Znižanje davčnih stopenj in odprava nepotrebne birokracije s smiselno kombinacijo: uvedbe davčnih blagajn z online povezavo med FURS in vsemi zavezanci v realnem času po hrvaškem vzoru (z možnostjo nadgradnje) ter pavšalne obdavčitve. Večja transparentnost inšpekcijskih pregledov in nadzorov po vzoru Litve (objava vsebinskih informacij o pregledih na preprost način na spletu). Večje število krajših inšpekcijskih pregledov.

2. DA vitkemu javnemu sektorju, NE birokratskim oviram

Razmerje med zaposlenimi v javnem in zasebnem sektorju se je poslabšalo z 2,7 : 1 v letu 2008 na 2,4 : 1 v letu 2014.

Vir: *SURS*

- Debirokratizacija in investicije.** Zlasti odprava tistih ovir, ki onemogočajo investicije. Ekonomsko smiselni trajnostni razvoj znotraj območij Nature 2000, ki naj se ne širi več. Sprejetje nove prostorske, gradbene in okoljske zakonodaje in izboljšanje organiziranosti, s ciljem skrajševanja upravnih in administrativnih postopkov, ki ovirajo zagon investicij.
- Skrajšanje rokov** za izdajo dovoljenj in soglasij na raven, primerljivo z Avstrijo, in uvedba profesionalnega menedžmenta v državni upravi, s sistemom nagrajevanja, ki bo vezan na učinkovitost državnih

uradnikov in merljive cilje. Vzpostavitev sistema ugotavljanja odgovornosti vodij organizacijskih enot in delavcev na hierarhično višjih položajih. Uvedba kratkih in zavezujočih rokov za izdajo utemeljenih mnenj s strani državnih uradnikov. V upravnih postopkih se uvede pravilo, da se po določenem roku od začetka predloga in poziva stranke šteje odločba (soglasje) za dano, če ni pravočasnega odgovora uradnika.

- Hitrejše izvajanje programa Stop birokraciji** z merljivimi kazalniki in uvedba strokovne presoje učinkov na gospodarstvo pri sprejemanju predpisov in pri vodenju upravnih postopkov (MSP testi in Poslovni SOS). Odprava podvajanja nalog in nekoordiniranosti različnih služb znotraj in med ministrstvi. Strokovno usposabljanje državnih uradnikov v luči nudenja pomoči strankam v postopku v mejah zakonitosti. Uvedba »čakalnih vrst« na ARSO in vključevanje drugih.

3. DA boljši korporativni integriteti, NE slabim praksam

Slovenija je na repu lestvice mednarodne primerjave konkurenčnosti po učinkovitosti korporativnega upravljanja (135. od 148 držav).

Vir: *Svetovni gospodarski forum*

- Celovit pristop k uveljavitvi etičnega delovanja.** Ničelna toleranca do korupcije z zgledi z vrha hierarhije navzdol (vključitev vseh deležnikov: politike, gospodarstva, javnega sektorja, sodstva, lokalnih skupnosti) ... Promoviranje etičnega poslovanja (javne kampanje, kodeksi, uveljavitev smernic...).
- Integriteta javnih uslužbencev in integriteta v državnih družbah.** Zaveza vodstev gospodarskih družb pod prevladujočim vplivom države, da bodo pristopile k Slovenskim smernicam korporativne integritete in jih uresničevale. Dosledno izvajanje in odprava konfliktov interesov pri delovanju in odločanju javnih uslužbencev na podlagi zakona o integriteti in preprečevanju korupcije.
- Transparentno in strokovno upravljanje državnih naložb.** Vključno s pospešenim sprejemom klasifikacije upravljanja ter transparentna in strokovna prodaja na podlagi analize narodno-gospodarskih učinkov. Kupnina naj gre za nov razvojni zagon.

BOLJŠE POSLOVNO OKOLJE

4. DA razbremenitvi gospodarstva, NE togemu trgu dela

Slovenija je na vrhu lestvice stroškov dela v dodani vrednosti v EU. Krčenju dodane vrednosti stroški dela niso sledili.

Vir: Eurostat.

Izhodišči:

- Nujno je znižati stroške dela, in sicer v delu visokih davčnih in prispevnih obremenitev. Stroški dela ne smejo rasti hitreje od produktivnosti.
 - Določiti zdajšnjo raven obdavčenja podjetij kot najvišjo možno učinkovito davčno in trošarinsko obremenitev podjetja in zastaviti strategijo zniževanja davčnih bremen.
1. **Razbremenitev stroškov dela** vsaj za 3 odstotke do konca leta 2016.
 2. **Prožnost pri zaposlovanju in odpuščanju:** uzakonitev posebne oblike pogodbe o zaposlitvi za sezonsko delo, prilagoditev zakonske ureditve odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz razloga nesposobnosti, pravica do 50-odstotnega nadomestila za brezposelnost za tri mesece v primeru sporazumnega prenehanja pogodbe o zaposlitvi; do konca 2016.
 3. **Ukrepi v smeri destimulacije nedela:** znižanje števila dni bolniške odsotnosti v breme delodajalca, uvedba tako imenovanega čakalnega dneva, nižje nadomestilo za bolniško odsotnost v breme delodajalca, ukinitvev dodatka na delovno dobo; do konca leta 2016.

5. DA izboljšanju javnega naročanja, NE korupciji

Po neuspešnosti v boju proti korupciji je Slovenija med državami srednje Evrope uvrščena na drugo mesto, za Bosno in Hercegovino.

Vir: Nemška gospodarska zbornica, 2014

1. **Reforma javnega naročanja.** Vlada RS naj takoj pristopi k reformi javnega naročanja in v tem okviru v slovenski pravni red najkasneje v letu 2015 uvede določila direktive EU o javnih naročilih.
2. **Dobre prakse in smernice.** Vlada RS naj ob uvedbi nove direktive EU podeli ministrstvu za finance in Direktoratu za javno naročanje ustrezno zadolžitev in pooblastila, da v komunikaciji s ključnimi deležniki analizira primere slabe prakse ter objavlja primere dobre prakse in smernice. Vlada RS naj preuči vse možnosti za izkoreninjenje najnižje cene kot edinega merila za izbor najugodnejšega ponudnika pri JN za opravljanje storitev.
3. **Usposabljanje naročnikov.** Zagotavljanje strokovnih in usposobljenih naročnikov (izvajalcev javnega naročanja). Naročniki odgovorni za javna naročanja

morajo biti usposobljeni, njihova usposobljenost se mora preverjati z izpitom.

6. DA kakovostni javni porabi, NE nerazvojnemu proračunu

Slovenija je na visokem 4. mestu v EU po hitrosti naraščanja javne porabe v BDP glede na leto 2008.

Vir: Eurostat

1. **Povečanje učinkovitosti delovanja državne in širše javne uprave** - takojšnje naročilo mednarodno primerljive in poglobljene analize javnega sektorja in postopkov v javnem sektorju s strani zunanjega izvajalca z visokimi mednarodnimi referencami. Po pridobitvi analize takojšnja priprava in uvedba ukrepov s ciljem višje kakovosti, optimizacije in mednarodne konkurenčnosti slovenskega javnega sektorja.
2. **Sprejem nacionalnih programov** s področja energije, prometne infrastrukture in varstva okolja do konca aprila 2015. Odločitev o ključnih razvojnih infrastrukturnih projektih in sistematična oživitve načrtovanja in izvedbe infrastrukturnih investicij: smotrni, racionalni, ki prinašajo multiplikativne, pozitivne ekonomske in okoljske učinke. Vključno s pospešenim in gospodarnim investiranjem v energetsko obnovo stavb.
3. **Reforme.** Takojšen pristop k reformi zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja (najpozneje v prvem četrtletju leta 2015).

NOV RAZVOJNI ZAGON

7. DA učinkovitemu prestrukturiranju, NE slabim sanacijam

Polovica podjetij s 150 tisoč zaposlenimi je prezadolženih. Nosijo breme kar 80 odstotkov vseh finančnih obveznosti gospodarskih družb.

Vir: Kapos GZS, Ajpes

Izhodišče: Do konca leta 2014 izdelati krovni načrt za prestrukturiranje podjetij s prednostnimi nalogami.

1. **Koordinacija prestrukturiranja.** Zagotoviti enotne in transparentne pogoje prestrukturiranja podjetij s centraliziranim pristopom vseh ključnih deležnikov (banke, DUTB, FURS, SDH, MGRT), vključno z Vlado RS, ki naj bo koordinator oziroma podeli pooblastilo za koordinacijo kompetentni instituciji.
2. **Garancijske in finančne sheme.** Zagotoviti sheme za ustrezno likvidnostno financiranje in lastniško financiranje družb s strani tujih in tudi domačih investitorjev z vzpostavitvijo sistema garancijskih shem države (predvsem v podporo novim pretežno izvoznim poslom) in skladov lastniškega kapitala.
3. **Krizni menedžerji.** Intenzivno izobraževanje kriznih menedžerjev veččin kriznega vodenja, ki je financirano s strani Vlade RS, predvsem za potrebe družb, ki so ali prehajajo v (posredno ali neposredno) lastništvo države. Obenem sprememba ali ukinitvev t.i. Lahovnikovega zakona.

8. DA privabljanju svežega kapitala, NE investicijskemu krču

Obseg tujih investicij v BDP je v Sloveniji še enkrat nižji kot v državah srednje Evrope. Ta obseg je četrti najnižji v EU-28.

Vir: Unctad

1. **Nacionalne prioritete.** Sprejem strategij (energetskega koncepta, prometne, okoljske in drugih strategij) in določitev nacionalnih prioritet pri izvedbi strateških investicij, s časovnico. Presoja možnosti gradnje infrastrukturnih projektov v Sloveniji, tudi z javno-zasebnimi partnerstvi. Oblikovanje modelov financiranja infrastrukturnih investicij z javnimi, evropskimi in zasebnimi viri. Poseben postopek za strateške naložbe s prioriteto medresorsko obravnavo.
2. **Poenostavitev in debirokratizacija postopkov umeščanja v prostor.** Prenova zakonodaje s področja urejanja prostora in gradenj, debirokratizacija po načelu "Make it simple": poenostavitev postopkov medresorskega usklajevanja posegov v prostor in skrajšanje časa.
3. **Znižanje neto okoljskih in energetskih trošarin,** prispevkov in drugih obremenitev na raven pov-

prečja v EU v primerjavi z BDP (usmeritev le-teh v razvojne projekte); sedanja visoka bremena, skupaj z drugimi stroški, zmanjšujejo razvojni potencial energetske intenzivnih družb.

9. DA hitrejšemu razvoju malih podjetij, NE stigmatizaciji podjetništva

Mikro in mala podjetja v Sloveniji zaposlujejo 44 odstotkov zaposlenih, v EU 49 odstotkov. Pri nas ustvarijo 35 odstotkov celotne dodane vrednosti, v EU 39 odstotkov.

Vir: Eurostat, Kapos GZS, Ajpes

1. **Sistemska podpora za nastop v tujini.** Državna podpora povezanim skupnim nastopom malega gospodarstva na konkretnih tujih trgih, organiziranih prek gospodarske asociacije, ki najbolje pozna tematiko internacionalizacije. Finančno je nujno podpreti tudi postavitve slovenskih "show roomov", v organizaciji te gospodarske asociacije in v tesni povezavi z veleposlaništvu.
2. **Sofinanciranja izobraževanj za malo gospodarstvo** (kot denimo program Go International MSP). Mikro in mala podjetja potrebujejo usposabljanje, seznanjanje s sodobnimi pogledi in praktičnimi pristopi za učinkovito vključitev na mednarodne trge ob pomoči strokovnjakov za konkretna področja. Izobraževanje ne sme biti zastoj, mora pa biti deloma subvencijsko stimulirano s strani države. Vključitev prenosa izkušenj in svetovanja MSP s strani že uveljavljenih podjetij na tujih trgih in podpora poslovnim modelom internacionalizacije na področju inovacij in tehnološkega razvoja.
3. **Prenos znanja iz akademske sfere v MSP in podjetništvo v šole.** Zagotoviti sodelovanje med visokoskolskimi ustanovami in gospodarstvom na način, da se bodo mladi vključevali v gospodarske vsebine že v času študija (razpisane konkretne teme seminarjskih, diplomskih in raziskovalnih nalog). V kurikulum šol od osnovne do fakultete naj se v skladu s priporočili Evropske komisije vpeljejo podjetniške vsebine, podjetniška etika, tudi menedžment kakovosti in procesov s praktičnim usposabljanjem; vsaj od srednje šole naprej obvezno: na vseh ravneh, programsko, z deležniki iz gospodarstva, z delavnicami za učitelje ...

4. ODLOČNA PODPORA IZVOZU

10. DA učinkovitemu investiranju sredstev EU, NE vrtilčkom

Na lestvici Innovation Scoreboard smo v šestih letih izboljšali svojo relativno uvrstitev glede na EU, vendar je delež visoko tehnološko intenzivnih proizvodov v izvozu za petino nižji kot v EU.

Vir: Umar

Izhodišči:

- Višja globalna konkurenčnost gospodarstva.
 - Nadgraditi dosednji osnutek Strategije pametne specializacije tako, da se pri konkretizaciji naložb v prednostna področja specializacije zagotovi ustrezno vključevanje področij in družb, ki hkrati dosegajo visoko mednarodno konkurenčnost, tako po EBITDA kot po dodani vrednosti; pospešeno vlagajo v razvoj, še posebej, če je ta v povezavi s partnerji v dobaviteljski verigi doma in v tujini. Prioriteta mora biti na subjektih, ki že imajo najboljše globalne kompetence, tako razvojne kot tržne.
1. **Do konca leta 2014 nadgraditi in dokončati Strategijo pametne specializacije** (SPS) in uskladiti Partnerski sporazum in Operativni program za črpanje sredstev EU s SPS:
 - oblikovati merljive cilje, kriterije izbora prioritet in instrumente za koncentracijo kompetenc in krepitev kulture povezovanja,
 - zagotoviti odprto vertikalno/horizontalno povezovanje globalnih kompetenc v vrednostne verige do trga (dobavitelji, inštituti, ...), vključujoč nišne inovacije.
 2. **Učinkovito upravljanje kohezijske politike in vključevanje v druge razvojne programe in projekte EU** (Obzorje 2020 ...):
 - Odprava administrativnih ovir, poenostavitev postopkov, usmerjenost v vsebino in kombinacijo ukrepov in virov financiranja z drugimi politikami.
 - Učinkovita kadrovska zasedba za odprt in prilagodljiv sistem načrtovanja.
 3. **Izvedbeno okolje**
 - Samostojna, strokovna, investicijsko sposobna in kompetentna razvojno inovacijska agencija za izvajanje SPS, tudi po modelu pogodbenih javno-zasebnih partnerstev kot v Horizon 2020.
 - Sprememba izobraževalnega sistema na sekundarni in terciarni ravni (dualni sistem), po zgledu Nemčije in Avstrije.

11. DA boljši podpora podjetjem, NE krčenju podpornih sredstev

Tržni delež Slovenije v globalnem izvozu se je skrčil za 18 odstotkov glede na leto 2008. Izjemo so predstavljali visoko tehnološki proizvodi.

Vir: Umar

1. **Virtualna platforma:** integracija vseh državnih institucij in ustanov (Spirit, Urad predsednika Republike, Urad predsednika vlade, GZS, ministrstva ...) z nalogo na enem mestu zajeti strategijo, implementacijo izvoza, tudi z večjo podporo usposabljanju. Določiti jasne naloge posameznih državnih institucij in organizacij podpornega okolja (ministrstva, agencije, zbornice ...) s področja internacionalizacije.
2. **Sistemsko povezovanje slovenskih podjetji in oblikovanje vstopnih točk** v posameznih ključnih državah s posebnim poudarkom na obmejne trge (predvsem za mala in mikro podjetja). Sistematično promovirati slovensko malo gospodarstvo na sosednjih zamejskih trgih. Sistemsko urediti podporo promociji podjetij za organizirane nastope na sejmih ter trženjsko in investicijsko povezovanje podjetji za izvoz.
3. **Preveritev diplomatsko konzularne mreže** z vidika boljše pretočnosti ljudi, v luči določanja ključnih trgov za slovenski izvoz in gospodarstvo.

12. DA večjemu obisku tujih turistov, NE neučinkoviti promociji

V obdobju 12 mesecev (od avgusta 2013 do julija 2014) smo zabeležili 0,6 odstotka manj prenočitev tujih turistov.

Vir: SURS

1. **Promocija.** Samostojna STO, stabilen vir financiranja (državni proračun, dvig turistične takse, turistična članarina – skupaj 20 mio €), enotni informacijsko-komunikacijski portal za kulturne in turistične dogodke.
2. **Dostopnost.** Dodatne letalske povezave, sistem turističnih usmerjevalnih tabel, morski terminal, slovenski kolesarski križ, boljši javni potniški promet ... Nove čarterske ali redne letalske povezave iz ključnih ciljnih turističnih trgov. Izboljšana organizacija potniškega prometa v slovenske turistične destinacije (shuttle ...). Ureditev viznega režima, zlasti na nekaterih ključnih propulzivnih trgih (Rusija, arabske države ...), okrepitev sodelovanja s tujimi veleposlaništvimi v tujini in vzpostavitev novih partnerstev, tudi za urejanje viz za poslovneže.
3. **Pogoji za konkurenčnost.** Sredstva za izboljšanje produktov, novi tuji strateški partnerji v hotelirstvu za širitev trga, državni sekretar za turizem.

SODELUJOČI NA VRHU SLOVENSKEGA GOSPODARSTVA

Brdo pri Kranju, 14. oktobra 2014

Andrej Mertelj (Datalab)	Friderik Čeček (ADK)	Sonja Klopčič (CPOEF)	Jožica Rejec (Domel)
Andrejka Grlič (Tržna inšpekcija RS)	Sonja Andolli (DBS)	Marko Klemenčič (Pinus TKI)	Igor Zorko (ZZI)
Jana Ahčin (Finančna uprava RS)	Peter Vrisk (ZZS)	Klara Stanič (A.C.I.C.)	Janko Burgar (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo)
Miroslav Pikovnik (Unija)	Ljudmila Novak (Državni zbor)	Aleš Trunk (Evoli)	Vida Perko (Ekonomski inštitut Maribor)
Andrej Repše (Armat Projekt)	Sara Čučnik (Ydria Motors)	Igor Milavec (GZS ZLPI)	Peter Stanovnik (IER)
Maruša Škopac (Državni zbor)	Branko Kukec (Elektrosignal)	Igor Knez (GZS)	Alenka Rožej (CO Namaste)
Branko Kleindienst (s. p.)	Saša Lehpamer (Frikus)	Marjan Eberlinc (Plinovodi)	Zoran Marinšek (INEA)
Igor Pirnat (SID – PKZ)	Rado Vračko (Expo Biro)	Peter Gašperšič (Ministrstvo za infrastrukturo)	Staša Plahutnik (GZS-OZ Zasavje)
Vojka Ravbar (SKB banka)	Melita Rožič (Odeja)	Jožef Petrovič (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo)	Sibil Svilan (SID Banka)
Goran Novković (GZS)	Julij Savelci (Gostol)	Mojca Kert (Petrol Energetika)	Alenka Avberšek (GZS)
Cvetka Tinauer (Perspektiva)	Uroš Mikoš (IBE)	Franci Bratkovič (Revoz)	Edi Kraus (Julon)
Boris Koprivnikar (Ministrstvo za javno upravo)	Sašo Matas (Ministrstvo za finance)	Bojan Luskovec (Elektro Gorenjska)	Gorazd Žmavc (Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu)
Andrej Božič (Steklarna Hrastnik)	Anica Rovanšek (IMP)	Julij Božič (IBM)	Stanislav Raščan (Ministrstvo za zunanje zadeve)
Tanja Bogataj (Ministrstvo za okolje in prostor)	Samo Medved (Lineal)	Slovenko Henigman (Sloman)	Dušan Olaj (Duol)
Brane Lotrič (B&B)	Igor Banič (SGP Pomgrad)	Julijan Fortunat (Salonit)	Benjamin Wakounig (Slovenska gospodarska zbornica Celovec)
Peter Žigante (Savaprojekt)	Matjaž Eberlinc (HSE)	Dušan Mes (Slovenske železnice)	Igor Kržan (Trimo)
Tomaž Kralj (EVJ Elektroprom)	Simon Zajc (OZS)	Radovan Bolko (Kolektor Group)	Aleš Cantarutti (GZS)
Franc Cipot (Cerop)	Željko Kralj (MORS)	Žiga Andoljšek (Stanovanjski sklad RS)	Zdravko Počivalšek (Terme Olimia)
Janja Leban (GZS)	Matic Majcenovič (Mlinotest)	Samo Hribar Milič (GZS)	Zmago Skobir (Aerodrom Ljubljana)
Matej Pirc (SDH)	Vekoslav Korošec (GZS ZING/ZSI)	Jure Mikuž (RSG Kapital)	Karmen Novarlič (Spirit)
Jože Mermal (BTC)	Aleš Mikeln (Vzajemna)	Stanka Setnikar Cankar (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport)	Dimitrij Piciga (Hit)
Andrej Kren (FMC)	Vesna Györkes Žnidar (Ministrstvo za notranje zadeve)	Maja Tomanič Vidovič (Slovenski podjetniški sklad)	Filip Tobias (Sonček)
Jože P. Damijan (Ekonomska fakulteta)	Metod Dragonja (Ministrstvo za finance)	Ulla Hudina (Evropska komisija)	Marjan Batagelj (Postojnska jama)
Cvetka Selšek (SKB banka)	Andrej Koletič (Mint)	Tomaž Klemenc (Spirit)	Peter Vesenjok (Hosting)
Rok Praprotnik (NLB)	Samo Roš (Lek)	Tone Stanovnik (Špica International)	Klemen Ramovš (Ars Ramovš)
Sarah Jezernik (Plinovodi)	Jože Jaklin (Luka Koper)	Viljenka Godina (Ekonomski inštitut Maribor)	Aleksander Mladovan (Kamplijak)
Irena Prijović (Združenje nadzornikov Slovenije)	Stanko Stepišnik (Emo Orodjarna)	Margareta Guček Zakošek (Državni zbor)	Štefan Lazar (Traig)
Boris Sovič (Elektro Maribor)	Stane Štefančič (Genis)	Silvijan Čivre (Varis Top)	Franc Trček (Državni zbor)
Marko Djinović (GZS)	Margareta Guček Zakošek (Državni zbor)	Tomas Vučurevič (MSIN)	Zarja Vintar (Kofein Dizajn)
Vojmir Urlep (Lek)	Tatjana Čerin (GZS)	Tomi Ilijaš (Arctur)	Tomas Vučurevič (MSIN).
Anja Mrak Kopač (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti)	Blaž Brodnjak (NLB)	Jožef Nagode (Nagode)	
Mavricija Batič (Zavod RS za zaposlovanje)	Štefan Sobočan (Varis)	Marta Turk (GZS)	
Bogomir Strašek (KLS Ljubno)	Janez Škrubej (Družba za upravljanje terjatev bank)	Marko Lotrič (Lotrič Meroslovje)	
Stojan Binder (Sinet)	Branko Selak (Marmor)	Valter Leban (Kolektor)	
Mirko Smrekar (Adecco)	Marko Zaman (Zbornica upraviteljev Slovenije)	Janez Novak (RLS)	
Tatjana Balažič (Lek)	Stojan Petrič (Kolektor)		
Matjaž Merkan (Swatycomet)	Danica Purg (IEDC)		
Štefan Kuzma (Eurel)	France Arhar (ZBS)		
	Katja Božič (Gorenjska banka)		